

Architectuurcentrum Twente van 2014 naar 2015

2014 > 2015

Architectuurcentrum Twente

Het jaar 2014 is geen gemakkelijk jaar geweest voor het Architectuurcentrum Twente. Het jaar is ingezet met de intentie om de expertise die in het architectuurcentrum samenkomt dienstbaar te maken aan projecten in de regio die, vanuit diverse achtergronden, een steuntje in de rug konden gebruiken. Daarnaast heeft de invulling van de kernopdracht van het architectuurcentrum, te weten het bevorderen van de bewustwording van ruimtelijke kwaliteit m.b.t. de gebouwde omgeving in de regio Twente, de nodige activiteiten tot gevolg gehad.

In de loop van het jaar is duidelijk geworden dat het toevoegen van kennis en ideeën aan soms vastgelopen programma's dermate veel tijd in beslag neemt dat de publieksexposure soms in het gedrang komt. Conclusie is dat het Architectuurcentrum Twente op het gebied van ruimtelijke kwaliteit vooral een groot, geïnteresseerd publiek moet binden en een voortrekkersrol moet vervullen met betrekking tot de signalering van nieuwe ontwikkelingen, zonder direct inhoudelijk initiator van deze ontwikkelingen te zijn.

In 2014 zijn de financiële bijdragen van een aantal Twentse gemeenten en van de provincie Overijssel, helaas verder teruggelopen. De projectbijdragen van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie lagen hoger dan voorgaande jaren en de sponsoring vanuit het bedrijfsleven bleef nagenoeg gelijk. Gevolg hiervan is dat per saldo het boekjaar 2014 wederom met een negatief resultaat moest worden afgesloten.

De samenwerking met de kennisinstituten Saxion Hogescholen, AKI/Artez en Universiteit Twente is mede door de inhoudelijke aanpak van projecten in 2014 versterkt. De toekomstige opgave is om de brugfunctie naar het geïnteresseerde publiek zodanig vorm te geven dat inhoud en presentatie beide voldoende tot hun recht komen. De aangehaalde band met BNA-kring Twente heeft geleid tot belangwekkende toevoegingen aan het programma.

Het bestuur van het Architectuurcentrum Twente prijst zich gelukkig met een actieve, omvangrijke en breed samengestelde programmaraad. De leden van deze raad doen hun werk volledig op vrijwillige basis en in volstrekte onafhankelijkheid, en zijn daarmee van grote waarde voor de programmering van het architectuurcentrum.

Onze grote dank gaat uit naar allen die hebben bijgedragen aan de programmering van het Architectuurcentrum Twente en die het werk van het centrum ondersteunen. Zonder de belangloze inzet van velen is het niet mogelijk om de doelstellingen van het architectuurcentrum te verwezenlijken. Ook in 2015 hopen wij weer een beroep op hen te mogen doen.

Annerie Bemthuis voorzitter

Peter van Roosmalen coördinator

Gerestaureerde Victoriaanse kas binnen de ommuurde kwekerij op landgoed Twickel bij Delden.

In 2014 is geprobeerd om de kennis en ervaring van het Architectuurcentrum Twente meer dan voorheen in te zetten voor het aandragen van oplossingsrichtingen voor veelal hardnekkige vraagstukken op het gebied van ruimtelijke invullingen.

De traditionele rol van voorlichting en bevordering van bewustwording is in het verslagjaar uitgebreid met de inzet van in het Architectuurcentrum Twente samenkomende kennis en kunde bij de oplossing van ruimtelijke vraagstukken. Door de focus op dergelijke projecten, en met name door de lange doorlooptijden er van, dreigt deze werkwijze tot gevolg te hebben dat de zichtbaarheid van het architectuurcentrum voor het grote publiek afneemt. In de tweede helft van het verslagjaar is daarom een extra inspanning geleverd om met van oudsher gewaardeerde programma's het grote publiek te bereiken en te binden.

In financiële zin moest het jaar 2014 afgesloten met een negatief exploitatiesaldo van € 25k. Dit resultaat werd ten laste gebracht van de

algemene reserve, die in het verleden zijn opgebouwd om financieel moeilijke tijden te kunnen overbruggen.

Hoewel de omvang van de reserve vooralsnog voldoende is, zal in 2015 en 2016, de verbetering van het exploitatieresultaat veel aandacht vergen.

In dit jaarverslag wordt een overzicht gegeven van de projecten en activiteiten van het Architectuurcentrum Twente in 2014, wordt ingegaan op de programmering 2015 en worden de subsidiënten, sponsors en vrijwilligers van de programmaraad en het bestuur belicht. Zonder hen is het Architectuurcentrum Twente niet in staat de bevordering van bewustwording van ruimtelijke kwaliteit de plaats te geven die het onderwerp verdient. Een woord van grote dank en waardering is op zijn plaats.

Projecten en activiteiten

2014	titel/onderwerp	soort activiteit
15 januari	Nieuwe Energie in Twente	werksessie 1, Gigawatt
voorjaar	Generator #16	div. werksessies met studenten
voorjaar	Nieuwe Energie in Twente	fotowedstrijd, Kilowatt
7 mei	Onix in Enschede	presentatie/excursie
20 mei	Toparchitectuur in Overijssel	lezing 1
27 mei	Toparchitectuur in Overijssel	lezing 2
12 juni	Toparchitectuur in Overijssel	excursie
16 juni	Pauzelandschappen	lancering website
18 juni	Nieuwe Energie voor Twente	werksessie 2, Gigawatt
25 juni	Nieuwe generaties, nieuwe steden	presentatie
5 juli t/m 6 september	Thinking (out of) the box	tentoonstelling
18 september	Meesterontwerpers #1	masterclass
25 september	Nieuwe Energie voor Twente	prijsuitreiking en presentatie
najaar	Na Werktijd	inventarisatie transitie
najaar	Placebook	proef digitaal platform
13 november	Nieuwe Energie voor Twente	werksessie 3, Gigawatt
15 nov. t/m 14 dec.	Geslaagd ontwerp #16	tentoonstelling
11 december	Geslaagd ontwerp #16	presentatie

uitnodiging

NIEUWE ENERGIE IN TWENTE

KILOWATT
"NIEUWE ENERGIE"

De toegang is gratis.
Aanmelden is wel verplicht.

presentaties,
expositie en
prijsuitreiking op donderdag
25 september
19.30 uur
The Gallery
Hengelosestraat 500
7521 AN Enschede

BNA Architectuurcentrum Twente **Tubantia**

In het programma **NIEUWE ENERGIE KILOWATT** staat het particuliere woonhuis centraal. Het eerste deel van de bijeenkomst op **25 september** is in de Erlenmeyerzaal in The Gallery. Hier zullen drie ontwerpers een presentatie geven over een door hen ontwikkeld woonhuis waarin speciale aandacht is voor het thema 'Nieuwe Energie'.

Levensloop bestendige woning
Maurice Beijl is eigenaar van een 'Levensloop bestendige woning'. Samen met architect *Ruud Marbus* en aannemingsbedrijf *Mulder* ontwikkelde hij dit bijzondere project; niet alleen bijzonder in vormgeving en materiaalgebruik, maar ook vanwege de duurzaamheid en energiezuinigheid.

Passiefhuis
Hans Douwes van schipperdouwes-architectuur ontwierp het 'Passiefhuis' in Wierden. Een compact en modern vormgegeven woonhuis met een zeer hoogwaardig en aangenaam binnenklimaat en een zeer laag energieverbruik.

Insect Huis
Guus Zeillemaker van Pti-architectuur heeft met het 'Insect Huis' een ontwerp gemaakt dat ligt op het grensvlak van architectuur en beeldende kunst. Opdrachtgever *Gijs Bekhuis* gaat wonen in een heus insect dat zowel in uiterlijk, constructie als in installatie geheel ontworpen is in overeenstemming met de natuur en daarmee zeer ecosysteemvriendelijk is.

In samenwerking met Twentsche Courant Tubantia is begin 2014 de fotowedstrijd over Nieuwe Energie in Twente van start gegaan. Aanleiding is de grote vlucht die met name de plaatsing van zonnepanelen momenteel neemt. Helaas is de ruimtelijke kwaliteit hierbij maar al te vaak het kind van de rekening.

Met de fotowedstrijd worden via de krant de burgers van Twente opgeroepen voorbeelden in te zenden van gelukke, maar ook minder geslaagde voorbeelden van vormen van opwekking van energie. In Duitsland, ook in de regio direct grenzend aan Twente, zijn zowel windmolens als zonnepanelen gemeengoed geworden en niet meer weg te denken uit het landschap.

De fotowedstrijd past in het programma van het architectuur-centrum NIEUWE ENERGIE IN TWENTE. Dit programma valt uit één in drie schaalniveau's, nl. KILOWATT, het programma dat ingaat op nieuwe, duurzame en milieubewuste energiesystemen (voor de particulier) op individueel woningniveau; MEGAWATT, waarbij collectieve energievormen (voor groepen afnemers) in straten, buurten, wijken en (plattelands) gebieden centraal staan, en GIGAWATT, met de focus op grootschalige energievormen met (boven)regionale betekenis. Voor het architectuurcentrum is GIGAWATT met name gericht op de betekenis van de voorzieningen voor de landschapsinrichting en -architectuur.

De fotowedstrijd wil op het KILOWATT-niveau goede en minder goede voorbeelden tonen en burgers inspireren om de juiste keuzes te maken in de afwegingen tussen rendement en ruimtelijke kwaliteit. Op 25-09-2014 zijn de foto's en het daaruit samengestelde fotoboek gepresenteerd en is de prijs voor het meest geslaagde voorbeeld van perfecte integratie van zonnepanelen in het woningontwerp uitgereikt aan de heer Marcel Olde Loohuis uit Rossum.

In het kader van GIGAWATT in in 2014 verder gewerkt aan de ontwerpogave voor een 'zonnepark' op de stortheuvel van de voormalige vuilstort 't Rikkerink, in de gemeente Hof van Twente.

De ontwerp-en inspiratiesessies van professionals leiden in 2015 tot de uitgave van het tweede presentatieboek in de reeks omtrent NIEUWE ENERGIE IN TWENTE. Het GIGAWATT-project wordt ondersteund door Twence, de afvalverwerker van de gezamenlijke Twentse gemeenten en de eigenaar/beheerder van 't Rikkerink. Na afronding van het GIGAWATT-project zal MEGAWATT de trilogie NIEUWE ENERGIE IN TWENTE afsluiten.

Een tweede langer lopend programma van Architectuurcentrum Twente, waaraan in het eerste kwartaal 2014 volop gewerkt is, is het project: DE GENERATOR 110 kV. Dit programma wordt uitgevoerd met studenten van het StadsLAB van de Saxion Hogeschool (lokatie Deventer) onder leiding van werkgroepen uit de Programmaraad van het architectuurcentrum. Doel van het programma is om vastgelopen stedenbouwkundige ontwikkelingen een nieuwe 'boost' te geven door onbevangen en niet gehinderd door eerdere pogingen of strakke regelgeving de gegeven situatie tegemoet te treden.

Uiteindelijk zijn een tweetal projecten uitgewerkt, nl. het Bella-Vista terrein te Almelo en de Kop van de Parrallelweg te Haaksbergen. De ideeën van de projectgroepen zijn uitgewerkt in inspiratie- en ontwerpessies en aangeboden aan de belangrijkste stakeholders.

Het beoogde derde project, nl. invulling van (te) lang braak liggende terreinen in Hengelo middels Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) kwam niet van de grond vanwege onvoldoende interesse van de relevante stakeholders. Architectuurcentrum Twente heeft geconstateerd dat het GENERATOR project prima handvatten biedt voor onderwijskundige projecten voor studenten, maar dat de vertaalslag naar de praktische situatie bemoelijk wordt door de voorbelasting van vaak al jaren durende vruchteloze eerdere pogingen. Het project is in 2015 daarom overgedragen aan het StadsLAB van Saxion Hogescholen.

15/JUN/2014

Onix in Enschede

Onder de titel **Onix in Enschede** werd op 07-05-2014 een excursie georganiseerd naar het nieuwe, bijzondere woongebouw (met commerciële functies op de begane grond) aan de Korte Hengelosestraat, Stationsplein, Willem Wilminkplein. Dit gebouw is een ontwerp van het bureau ONIX uit Groningen. Na de uitgebreide rondgang werd, vanwege de grote publieke belangstelling, uitgeweken naar de grote zaal van Theater Concordia aan de Oude Markt, waar **Haiko Meijer** directeur van ONIX en mede-ontwerper van het nieuwe woongebouw zijn (levens)verhaal en zijn ontwerpvisie vertelt.

Toparchitectuur in Overijssel

In samenwerking met Studium Generale van de Universiteit Twente werden op 20-05-2014 en 27-05-2014 een tweetal lezingen georganiseerd in het Amphitheater van de Vrijhof op de Universiteit Twente over **Toparchitectuur in Overijssel** uit de periode Nieuwe Zakelijkheid. (eerste helft 20e eeuw)

Op 20-05-2014 ging architectuurhistoricus en directeur van het Oversticht, drs. ing. **Dirk Baalman**, in op de achtergronden, het ontstaan en de eerste periode van Nieuwe Zakelijkheid en de voorbeelden daarvan in Nederland en Overijssel. Op 27-05-2014 ging em. hoogleraar dr. **Francis Strauven** (universiteit Gent) in op de ontwikkeling van het structuralisme in Nederland en de verschillen met België. Deze zeer goed bezochte cyclus werd op 12-06-2014 besloten met een dagexcursie door Overijssel, die voerde langs een aantal juweeltjes van moderne architectuur. Dirk Baalman was de zeer deskundige en goed ingevoerde reisleader.

Pauzelandenschappen

Het Architectuurcentrum Twente heeft aan de wieg gestaan van het programma Pauzelandenschappen, dat beoogt tijdelijke invullingen te initiëren voor leegstaande gebouwen en terreinen. Platform Initiatief Tijdelijkheid (PIT) is ontstaan uit de Programmaraad van het architectuurcentrum. Op 16-06-2014 lanceerde PIT middels een seminar **Pauzelandenschappen** de interactieve website inzake interessante voorbeelden van tijdelijke invullingen en lopende activiteiten.

Nieuwe generaties, nieuwe steden

Op 25-06-2014 werd het project **Nieuwe generaties, nieuwe steden** voor het Architectuurcentrum Twente afgesloten met een prestatie van de studenten in het PETPaviljoen. Gedurende ruim anderhalf jaar hebben een groep van 3 studenten van Saxion Hogeschool Enschede gewerkt aan een onderzoek naar de toekomst van inrichting van Nederland, voor onze regio dan met de focus op het krimpgebied noord-oost Twente. Gekeken werd naar integratie van oud en jong, van werkenden en niet-werkenden, plattelandsbewoners en stedelingen, autochtoon en allochtoon. De kern van het onderzoek lag op de mobiliteit van de te onderscheiden groepen en de betekenis daarvan op ruimtelijke ontwikkelingen. Het totale programma is uitgevoerd in samenwerking met Forum, Instituut voor Multiculturele vraagstukken en met de architectuurcentra in Utrecht en Haarlemmermeer.

Thinking (out of) the box

Van 05-07-2014 t/m 06-09-2014 stond de visie van kunstenaars en architecten op het begrip ruimte centraal in de expositie **Thinking (out of) the box**. De persoonlijke opvatting van de ontwerpers over het concept ruimte beperkt zich tot een vaststaand formaat, nl. 44 x 32 x 7 cm. (de grootte van een ordner). De tentoongestelde werken zijn een bijzondere selectie uit de collectie van Vedute (in 1991 opgericht met als doel om een bibliotheek van ruimtelijke manuscripten op te bouwen: een verzameling driedimensionale objecten in gesloten vorm ter grootte van een ordner). De tentoonstelling vond plaats in de expositieruimte van Concordia en was een samenwerking van Concordia en het Architectuurcentrum Twente.

Meesterontwerpers

In het kader van het Talentprogramma presenteerde het architectuurcentrum op 18-09-2014 de eerste uitgave van **Meesterontwerpers**. Op deze avond vertelden drie ontwerpers, die hun sporen in het vak verdiend hebben, over hun talent, hun visie en de ontwikkelingen in hun vakgebied. Meesterontwerpers '14 bood een podium aan **Brigitte Gootink** (grafisch ontwerper bij PutGootink), **Tom Evers** (industriële ontwerper bij D'Andrea & Evers) en **Erik Wamelink** (architect). De moderatie was in handen van **Dorothee Loorbach**, de zaal van Forum aan het Stationsplein in Enschede was volledig bezet, met veel studenten van Saxion, UT en AKI.

Nieuwe Energie in Twente, Kilowatt

Op 25-09-2014 werd in het kader van **Nieuwe Energie in Twente, Kilowatt** in het vernieuwde gebouw de Gallery van Kennispark Twente op het UT-terrein een presentatieavond gehouden, waarbij drie ontwerpers lieten zien hoe zij een woonhuis ontwikkelden met speciale aandacht voor het thema 'Nieuwe Energie'. **Maurice Beijk** (autodidact op het gebied van duurzaam bouwen, bij bedrijf Unipro mede verantwoordelijk voor de zeer duurzame nieuwbouw van deze onderneming) bouwde samen met architect **Ruud Marbus** zijn eigen woning in Hengelo. Deze woning is niet alleen bijzonder vanwege vormgeving en materiaalgebruik, maar ook vanwege de duurzaamheid en verregaande energiezuinigheid. **Hans Douwes** van SchipperDouwesarchitectuur ontwierp het Passiefhuis in Wierden, een compact en modern vormgegeven woonhuis met een zeer hoogwaardig en aangenaam binnenklimaat en een extreem laag energieverbruik.

Guus Zeilemaker van Phi-architectuur is de geestelijke vader van het Insect Huis in Albergen (gem. Tubbergen). Het ontwerp ligt op het grensvlak van architectuur en beeldende kunst. Mede door de lange aanlooptijden die nodig waren om alle vergunningen en andere obstakels te slechten kon in het ontwerp bij voortdurend meer aandacht gegeven worden aan éénwording met de natuur en aan ecovriendelijke systeemoplossingen. Na deze presentatie vond de prijsuitreiking plaats van de samen met TCTubantia in het vroege voorjaar georganiseerde fotowedstrijd over toepassingen van nieuwe energievormen (met name zonnepanelen) op individuele (woning)schaal. Vervolgens werd de tentoonstelling van alle ingezonden foto's geopend, en werd het overzichtsboekje gepresenteerd.

Geslaagd Ontwerp #16

Van 15-11-2014 t/m 14-12-2014 draaide de expositie **Geslaagd Ontwerp #16**. Talentvolle, net afgestudeerde ontwerpers van ArteZ/AKI, Saxion en UT toonden hun eidexamenwerk. Voorwaarde is dat de ontwerper of zijn/haar opleiding een band met de regio heeft. Het geëxposeerde werk kende de volgende disciplines: architectuur, stedenbouw, product ontwerp, industrieel ontwerp en binnenhuisarchitectuur. Op 15-11-2014 ging de tentoonstelling van start middels een presentatie van de deelnemende ontwerpers. De expositie was, evenals voorgaande jaren, ingericht in een leegstaande winkelruimte, dit keer aan de Walstraat te Enschede. Op 11-12-2014 werd tijdens een presentatieavond dieper ingegaan op het werk, de motivatie en de visie en de toekomstdromen van een aantal net afgestuurd.

GO16

Architectuurcentrum Twente

Geslaagd Ontwerp 2014

2015 bestuur, programmaraad en bureau

Samenstelling per 1 januari 2015

bestuur

Annerie Bemthuis-Langezaal	voorzitter
Ton Hardick	secretaris/penningmeester
Rob Dieleman	lid
Jan Salverda	lid
Raimond Bartelink	lid
Ronald Kox	lid
Hans van den Dobbelsesteen	voorzitter van de programmaraad
Ruud van der Koelen	namens de programmaraad

programmaraad

Hans van den Dobbelsesteen	architect te Hengelo, voorzitter
Harry Abels	architect te Enschede en Amsterdam
Rob Beerkens	architect te Hengelo
Diele Biemold	beleidsadviseur gemeente Hengelo
Rosanne Bommartini	interieurarchitect te Enschede
Esther Buijter	architectuurhistorica te Enschede
Anneke Coops	landschapsdeskundige te Enschede
Tom Brughuis	beleidsadviseur gemeente Enschede
Ludwin Budde	stedenbouwkundige te Enschede
Robert ten Dam	architect te Diepenheim
Albert Fien	stedenbouwkundige te Almelo
Hein Geerdink	architect te Enschede
Sander ter Harmsel	architect te Enter
Joop Hoogeveen	adviseur ruimtelijke kwaliteit te Hengelo
André Jekel	architect te Hengelo
Paul van der Jeugd	architect te Enschede
Patrick Kalma	architect te Enschede
Ruud van der Koelen	architect te Enschede
Paul Kruize	meubel- en interieurontwerper te Enschede
Ronald Olthof	architect te Hengelo
Moniek Otten	architect/ruimtelijke vormgever te Enschede
Lidy Roemaat	grafisch vormgever te Enschede
Wanda Roskam	stedenbouwkundige gemeente Almelo
Stephan Schorn	landschapsarchitect te Nijverdal
John Slot	stedenbouwkundige te Nunspeet
Peter Timmerman	directeur Studium Generale UT
Robert Wienk	stedenbouwkundige te Hengelo
Michiel Wolvenne	architect te Enschede
Erik Workel	architect te Enschede

bureau

Peter van Roosmalen	coördinator, 06 10920943
Han Hannink	zakelijk leider, 06 44021580
Dick ten Kate	administrateur
Inge Jonkman	free-lance, onderhoud website en social media
Biagina Principato	free-lance, projectmedewerker. Interieurarchitect

Architectuurcentrum Twente	telefoon 053 483 7985
adres	CeeCee Center, Brouwerijstraat 20, 7523 XD Enschede (3e etage)
e-mail	info@architectuurcentrumtwente.nl
www	architectuurcentrumtwente.nl

Placebook Twente

Gedurende het gehele jaar 2014 is een werkgroep van het Architectuurcentrum Twente bezig geweest met de inrichting van **Placebook Twente**. Niet gehinderd door grenzen of barrières en met optimale inzet van nieuwe ict-technieken wordt getracht waardenkaarten van de vele activa van de gehele regio met elkaar in verband te brengen. Daarmee moet uiteindelijk in één oogopslag duidelijk worden wat ingrepen in het stedelijk weefsel of in de landschapstructuur voor gevolgen heeft op andere terreinen. Tevens moet het mogelijk worden om in een vroeg stadium nieuwe ontwikkelingen te visualiseren en te commentariëren.

Na werktijd

Het programma **Na werktijd** is in 2014 van start gegaan met de samenstelling van een werkgroep uit de programmaraad van het architectuurcentrum, aangevuld met externe deskundigen die een inventarisatie hebben gemaakt van geslaagde en niet-geslaagde transformaties van gebouwen en gebouwde omgeving die hun oorspronkelijke taak en doelstelling hebben verloren. Tevens zijn veel voorkomende valkuilen in beeld gebracht. De inventarisatie heeft drie categorieën opgeleverd die met name in Oost Nederland actueel zijn. Onder andere maatschappelijke ontwikkelingen en krimp van bevolking in sommige regio's is hier debet aan. De categorieën zijn: kerkgebouwen, boerderijen en scholen. In de eerste helft van 2015 zullen, op lokaties, publieksavonden worden georganiseerd waarbij de uitkomsten van de inventarisaties zullen worden toegelicht. Het programma heeft aansluiting gezocht en gevonden bij o.a. het Forum Erfgoed Enschede i.o.

Naast bovengenoemde projecten is het Architectuurcentrum betrokken bij behoud van cultureel erfgoed in Enschede en Hengelo, en worden regelmatig (veelal ad-hoc) architectuurexcursies (met name door de wijk Roombeek in Enschede) en/of architectuurlezingen op deelonderwerpen verzorgd.

De Menistenkerk aan de Stadsgravenstraat in Enschede, laatstelijk discotheek Revelation, wordt zoveel mogelijk in oude staat teruggebracht om onderdak te gaan bieden aan de toekomstige stadsbrouwerij. De ingrijpende verbouwing is mede mogelijk gemaakt door het project 'Spontane binnensteden' van de provincie Overijssel in samenwerking met de gemeente Enschede. (renovatie-architect: André Beumers)

Vooruitblik en activiteitenplanning 2015

De basis van het jaarprogramma 2015 wordt gevormd door een aantal samenhangende activiteiten die gedurende het jaar in verschillende projectvormen gecombineerd worden. Daarnaast zullen een aantal lopende en gewaardeerde programma's in 2015 worden voortgezet en zal ingespeeld worden op actuele thema's en gebeurtenissen.

Het jaarprogramma 2015 komt voort uit, en sluit aan bij, de missie van het Architectuurcentrum Twente: **'Het Architectuurcentrum Twente zet zich in voor een betere leefomgeving door actief, op diverse deelgebieden, het belang van ruimtelijke kwaliteit te benadrukken en de bewustwording ervan te bevorderen'.**

Het Architectuurcentrum Twente ziet de regio Twente als haar werkgebied. De komende jaren zal hierbij de nadruk liggen op de stedelijke ontwikkelingen, die gezien worden als motor voor economische, sociale en culturele vernieuwingen. De ontwikkelingen in de stad Enschede, als grootste gemeente in het werkgebied, spelen hierin een leidende rol.

Jaaronderwerpen

Jaaronderwerp 1

Smalle beurs, kleine huisjes

Het architectuurcentrum wil nader ingaan op de 'Tiny House Movement'.

In de Verenigde Staten wint deze beweging, mede ingegeven door de wereldwijde vastgoedcrisis, enorm aan populariteit. Uiteindelijk is niet alleen de economisch gedreven hang naar kleine(re) woningen maatgevend, maar groeit de beweging uit tot een statement voor minder, voor het stoppen van het gebruik van schaarse grondstoffen en voor het beperken van verkwesting. Opmerkelijk is dat kleine huisjes vaak niet passen binnen bestaande regelgeving. Daardoor worden dergelijke woningen veelal als mobiele huisjes gebouwd. Deze mobiliteit versterkt de drang naar vrijheid. Op ontwerpgebied bieden kleine huisjes veel uitdagingen. Het Architectuurcentrum Twente wil de burger en de professional middels een ontwerpwedstrijd bewegen mee te denken zonder de beperkingen van regelgeving en voorschriften.

Jaaronderwerp 2

Zorglandschappen

Het zorglandschap verandert door de scheiding van wonen en zorgverlening. Tevens neemt o.a. door de vergrijzing en ontgroening de vraag en consumptie naar zorg toe. Het traditionele verzorgingstehuis voor ouderen verdwijnt. Gemeenten worden vanaf 2015 belast met taken in zorg en welzijn. Grootchaligheid verdwijnt, zo lang

mogelijk thuis blijven wonen is het nieuwe credo. Wij vragen ons af wat de nieuwe filosofie van behartiging van zorg en welzijn betekent voor de ruimtelijke ontwikkeling? Wat zijn de nieuwe sociale verbindingen en wat betekenen deze voor de gebouwde en ongebouwde omgeving? Wat is de invloed op de bouwopgave?

Tegen het einde van 2015 opent de nieuwbouw van het Medisch Spectrum Twente in het centrum van Enschede. Rond deze periode willen wij deze, en andere verbonden ruimtelijke opgaven aan de orde stellen.

Jaaronderwerp 3

Talent

Ook in 2015 zal veel aandacht worden gegeven aan de Talentontwikkeling en -behoud in de regio.

In [Jonge Ontwerpers #9](#) zullen een aantal jonge ontwerpers vanuit diverse ontwerpdisciplines hun ambities en visie publiekelijk delen. Wat beweegt hen in hun keuzes, waar willen zij over 10 jaar staan? [Archi-Idols #3](#) daagt middelbare scholieren uit hun creativiteit en visie de vrije loop te laten bij de invulling van een ruimtelijke opgave. De deelnemers worden daarbij gesteund door professionele architectenbureaus. Dit programma zal in het schooljaar 2015-16 opgestart worden. In het voorjaar 2016 moet de nieuwe Twentse Archi-Idol gevonden zijn.

Ook in 2015 staat [Geslaagd Ontwerp](#) (inmiddels #17) als eindejaarsactiviteit geprogrammeerd.

Recent afgestudeerden, allen op enigerlei wijze verbonden met de regio, krijgen de gelegenheid hun afstudeerwerk, hun visies en hun toekomstverwachtingen te exposeren en te presenteren.

Jaaronderwerp 4

ACT Forum Café

Gedurende het jaar 2015 zullen in een zestal café-avonden diverse, veelal actuele onderwerpen aan de orde komen. Items als

- [De Fiets](#)
- [Kunst en stedenbouw](#)
- [Agrarische ontwikkelingen in de regio](#)
- [De rol van de jonge architecten bij smaakmakende nieuw- en verbouwprojecten](#)

staan als onderwerpen geagendeerd. Deze café-avonden beogen een regelmatig terugkerend evenement te worden waarbij belangwekkende en vaak ook actuele zaken op ruimtelijk gebied op informele wijze aan de orde komen. De avonden zullen worden opgeluisterd met muzikale en poëtische optredens.

Wat-er-verder-ter-tafel-komt

Naast de genoemde Jaaronderwerpen zal in 2015 verder gewerkt worden aan al langer lopend projecten.

Placebook Twente, de grensoverschrijdende digitale waardenkaart op het gebied van regionale ruimtelijke kwaliteiten zal verder in technische zin ontwikkeld en beproefd worden

Het project **De Generator** zal in 2015 worden overgedragen aan het StadsLAB van Saxion Hogescholen te Deventer.

Nieuwe Energie is toe aan de fase Gigawatt. De ontwerpverkenningen voor een groot zonnepark op de voormalige stortplaats 't Rikkerink in de gemeente Hof van Twente wordt in 2015 afgerond met de publicatie van de uitgangspunten, randvoorwaarden en mogelijkheden. Deze publicatie sluit aan op Kilowatt, waarin aandacht besteed is aan vormen van nieuwe energieopwekking op individueel (huiselijk) niveau.

Voor latere datum rest dan nog Megawatt, waarin energiemogelijkheden en moeilijkheden op regionaal (buurt/wijk) niveau aan de orde komen.

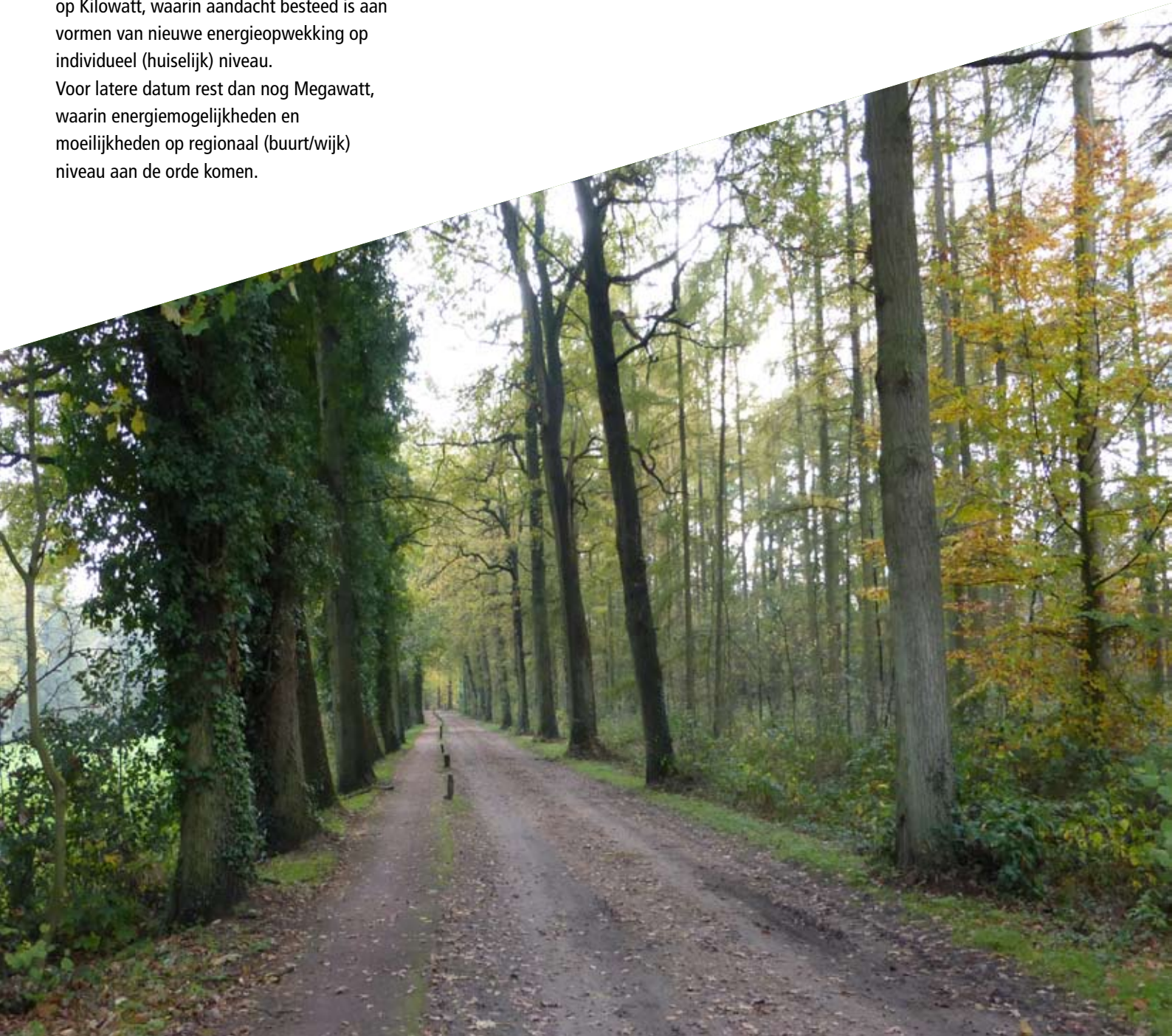
Ondersteuning Het Architectuurcentrum Twente zal de Cultuurhistorische Commissie van de gemeente Enschede ondersteunen evenals initiatieven tot het behoud van erfgoed bevorderen.

Excursies In samenwerking met BNA, kring Twente, zullen in 2015 wederom excursies worden georganiseerd naar interessante, ruimtelijke en architectonische projecten.

Rondleidingen Desgevraagd organiseert het architectuurcentrum rondleidingen door de binnensteden van Enschede en Hengelo, met name door de Enschedese wijk Roombeek.

Op www.architectuurcentrumtwente.nl is de actuele activiteitenagenda van het Architectuurcentrum Twente te vinden. Ook worden op de website de verslagen van de bijeenkomsten geplaatst.

Middels **Facebook** en **Twitter** communiceert het architectuurcentrum met de omgeving. Ruim 2000 volgers blijven op de hoogte van, en geven hun mening over, belangwekkende gebeurtenissen op het brede gebied van ruimtelijke kwaliteit.

Subsidiënten en sponsors

Het werk van het Architectuurcentrum Twente is in 2014 mogelijk gemaakt door bijdragen van subsidiënten en sponsors. Wij mochten bijdragen ontvangen van:

Subsidiënten

- Gemeente Enschede
- Provincie Overijssel
- Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Sponsors

- BCT Architecten, Ingenieurs en Adviseurs
- Bruins & Koopman Architecten
- TenDam|De Leeuw Architecten
- Groothuis + Postma Architecten
- Project DWG
- IAA Architecten
- iDX Architecten
- Jorissen Simonetti Architecten
- Architectenbureau Harry Kamphuis
- LKSvdD Architecten
- MAS Architectuur
- SchipperDouwesArchitectuur
- Architectenbureau John Velthuis
- De Witte - Van der Heijden Architecten
- WY Architecten

- Woningcorporatie Domijn
- De Woonplaats
- RK Woningstichting Ons Huis
- SJHT
- Welbions
- Woningstichting Sint Joseph
- Woningstichting Hellendoorn
- Woningcorporatie Mijande
- Stichting Wonen Wierden Enter

- Ten Hag Makelaars
- Dura Vermeer Groep
- Koopmans Bouw
- Raab Karcher

Het Architectuurcentrum Twente is door de Belastingdienst erkend als een algemeen nut beogende instelling (ANBI). Schenkingen en erfenissen aan het architectuurcentrum Twente zijn onbelast. Giften aan algemeen nut beogende instellingen zijn soms, al dan niet gedeeltelijk, aftrekbaar voor de Inkomstenbelasting. Voor giften in de vorm van een lijfrente is bemiddeling door een notaris vereist.

